

แนวทางการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม
The Management Guidelines of Community Enterprises
in Local Weaving Groups of Nakhon Phanom Province

อัญชลี กำริสุ¹ เขมิกา ทองเรือง² สำราญ วิเศษ³

Anchalee Kamrisu, Khemika Thongrueang, Samran Wised

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม (2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน (3) เปรียบเทียบการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน และ (4) เสนอแนวทางการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ ได้แก่ สมาชิกวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ที่จดทะเบียนกับสำนักงานเกษตร จังหวัดนครพนม จำนวน 345 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายและกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 20 คน ได้มาโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วย สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ t-test และ F-test และการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด (2) ปัจจัยที่ส่งต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรียงลำดับจากตัวแปรที่มีผลต่อการผันแปรในตัวแปรตามในแบบคะแนนมาตรฐานมากที่สุดไปหาน้อย ดังนี้ ปัจจัยด้านการสนับสนุนและส่งเสริมจากภาครัฐ (X_1 Beta = .038) ปัจจัยด้านแรงงาน (X_2 Beta = .033) ปัจจัยด้านความเข้มแข็ง (X_4 Beta = -.010) (3) การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม จำแนก

Received: 2023-02-04 Revised: 2023-04-01 Accepted: 2023-04-07

¹ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม, Master of Arts, Public and Private Management major, Faculty of Liberal Arts and Science, Nakhon Phanom University. Corresponding Author e-mail: aun.neaw@gmail.com

² สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม, Public and Private Management major, Faculty of Liberal Arts and Science, Nakhon Phanom University

³ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม, Public Administration major, Faculty of Liberal Arts and Science, Nakhon Phanom University

ตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (4) แนวทางในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ได้แก่ กลุ่มควรมี การกำหนดวัตถุประสงค์ ระเบียบข้อบังคับ กฎเกณฑ์ หรือกติกาในการทำงานของกลุ่มเป็นลายลักษณ์อักษรการร่วมกลุ่มต้องสามารถสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกกลุ่มได้จริง แบ่งปันผลกำไรให้กับสมาชิกด้วยความยุติธรรม จัดทำเอกสารบันทึกรายรับ-รายจ่าย ไว้อย่างชัดเจนและถูกต้องเหมาะสม ตรวจสอบได้ ผู้นำกลุ่มต้องมีคุณสมบัติความเป็นผู้นำ จัดประชุมสมาชิก อย่างสม่ำเสมอ ตามความเหมาะสมและความจำเป็น เปิดรับสมาชิกใหม่เข้ามาช่วยในเรื่องของการตลาด และลูกค้า สมาชิกมีความสามัคคีและมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มให้เป็นที่รู้จักเพื่อหาตลาดใหม่ ๆ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาส่งเสริมให้ความรู้การบริหารจัดการกลุ่ม อย่างต่อเนื่องและจริงจัง

คำสำคัญ (Keywords): แนวทางการบริหารจัดการ; วิสาหกิจชุมชน; ผ้าพื้นเมือง

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the current state of community enterprise management in local weaving groups of Nakhon Phanom Province, 2) to study factors affecting the success of community enterprise management, 3) to compare the management of community enterprise, and 4) to propose the management guidelines for community enterprise. It was a combination of qualitative and quantitative research. Quantitative samples were 345 community enterprise members in local weaving groups of Nakhon Phanom Province registered with the Nakhon Phanom Provincial Agriculture Office were obtained by simple random sampling and qualitative samples of interviews with 20 key informants were obtained by using the purposive random sampling. The instrument used in collecting data was questionnaire. The statistics used were frequency, percentage, mean and standard deviation, finding the relationship between the variables with Pearson's correlation coefficient and multiple linear regression analysis. Hypotheses were tested by using t-test and F-test statistics and interviews. The research finding were as follows: (1) The current state of community enterprise management in local weaving groups of Nakhon Phanom Province in the overall were at the highest level. (2) Factors affecting the success of management community enterprise in local weaving groups of Nakhon Phanom Province in statistically significant at the .05 level, sorted from the variables that affected the variation in dependent variables and in the form of standard scores, most to least as follows: the factors of support and

promotion from the government (X_1 Beta = .038), labor factors (X_2 Beta = .033), factors of community strength (X_4 Beta = -.010) (3) Community enterprise management in local weaving groups of Nakhon Phanom Province classified by personal factors, in overall and personal aspects were statistically significant at the .05 level. (4) Guidelines for management of community enterprises in local weaving groups of Nakhon Phanom Province which were groups should have objectives, regulations, rules or rules for group work in writing, joining the group could generate real income for group members, sharing profits with members fairly, documenting income- expenses clearly, accurately and verifiably. Group leaders had to have leadership qualities in organizing regular member meetings as appropriate and necessary, opening for new members to help in marketing and customers, members had unity and participation in the group's activities, promoting the products of the group to be known to find new markets, relevant government agencies should continuously and seriously promote knowledge on group management.

Keywords: The Management Guidelines; Community Enterprises; local weaving

บทนำ (Introduction)

การพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ให้ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุขนั้น จะต้องมุ่งเน้นทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมควบคู่กันไป ด้านเศรษฐกิจ คือ การแก้ไขปัญหาความยากจนโดยการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ลดหนี้สิน ซึ่งจะสามารถเพิ่มทรัพย์สินได้ ด้านสังคม คือ การพัฒนาด้านความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้ปราศจากความขัดแย้ง มีความสามัคคีกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เมื่อประชาชนในสังคมมีเศรษฐกิจที่ดี สังคมมั่นคงอบอุ่นก็จะส่งผลให้การเมือง การปกครอง มีความมั่นคง มีเสถียรภาพด้วยเช่นกัน ในที่สุดประชาชนก็จะมีชีวิตอยู่เย็นเป็นสุขได้ ดังนั้นรัฐบาล ในทุกยุคสมัยต่างให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาความยากจนในประเทศไทยซึ่งเป็นปัญหาสังคมที่เรื้อรังมายาวนาน โดยได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ต่างกัน อาทิ “โครงการเงินผันสู่ชนบท” “โครงการ กขคจ” (การแก้ไขปัญหาความยากจน) “กองทุนหมู่บ้าน” หรือ “กองทุนเงินล้าน” และ “โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ซึ่งจัดว่าเป็นการประยุกต์ใช้แนวคิดวิสาหกิจชุมชนประเภทหนึ่งและเป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ การแก้ไขปัญหาความยากจน โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน อันเป็นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ ด้วยการนำทุนชุมชนที่มีอยู่ในท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นทุนทางวัฒนธรรมทุนทางชีวภาพและทุนทางสังคม มาเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน (วิภาวี กฤษณะภู่ติ, 2556) การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ จึงเป็นอีกนโยบายสำคัญหนึ่งของรัฐบาลในทุกยุคทุกสมัย ที่ต้องการเพิ่มรายได้ให้แก่คนในพื้นที่ชนบท อีกทั้งยังเป็นการต่อยอด องค์ความรู้พื้นบ้าน สร้างให้เกิดการรักถิ่นฐานบ้านเกิด ลดการย้ายถิ่นสู่พื้นที่เมืองและการย้ายเข้ามาหางานทำในพื้นที่กรุงเทพมหานคร (อัจจิมา ศุภจริยวัตร, 2565)

วิสาหกิจชุมชน กลุ่มผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดนครพนม เกิดจากการรวมตัวของสตรีที่ทอผ้าพื้นเมืองเป็นรายได้เสริมนอกฤดูทำนาและได้ถ่ายทอดภูมิปัญญานี้ให้ลูกหลานจากรุ่นสู่รุ่น ได้รวมกลุ่มกันเพื่อจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนประเภทผลิตภัณฑ์ผ้า/เสื้อผ้า โดยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา วิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม มีกระบวนการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและมีผลิตภัณฑ์ผ้าทอที่มีความสวยงาม มีคุณภาพ จนเป็นที่ประจักษ์และเป็นที่ยอมรับในวงกว้าง อย่างไรก็ตาม วิสาหกิจชุมชน กลุ่มผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดนครพนม แต่ละกลุ่มนั้นมีแนวทางในการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน ทำให้ความสำเร็จในการดำเนินการกลุ่มมีความแตกต่างกัน ซึ่งอาจเกิดได้จากหลากหลายปัจจัย (Creative Karm, 2559) เช่น ปัจจัยด้านการสนับสนุนส่งเสริมจากภาครัฐ ปัจจัยด้านแรงงาน ปัจจัยด้านการปฏิสัมพันธ์กับภายนอก หรือปัจจัยด้านความเข้มแข็งของชุมชน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน เปรียบเทียบการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน และเสนอแนวทางการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ของกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อวิสาหกิจชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objective Researches)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม
3. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม
4. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เป็นการวิจัยที่ใช้วิธีวิทยาทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ซึ่งใช้แนวทางการวิจัยแบบ Convergent-parallel Approach ที่มีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพพร้อมกันในคราวเดียว

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research)

2.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ได้แก่ สมาชิกของกลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ที่จดทะเบียนกับสำนักงานเกษตรจังหวัดนครพนม จำนวน 121 กลุ่ม สมาชิกทั้งสิ้นจำนวน 2,535 คน (สำนักงานเกษตรจังหวัดนครพนม. 2565 : ออนไลน์)

2.1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ได้แก่ สมาชิกวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ที่จดทะเบียนกับสำนักงานเกษตร จังหวัดนครพนม จำนวน 345 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (Yamane. 1973 : 125) โดยยอมให้มีความคลาดเคลื่อนได้ 5% (ระดับ 0.05) ที่ระดับความเชื่อมั่น และ ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ในอัตราส่วนตามจำนวนประชากรของแต่ละวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างกระจายอย่างทั่วถึง จากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งจะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น จำนวน 345 คน

2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 20 คน โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง โดยมีเงื่อนไขว่า ผู้ที่ให้ข้อมูลต้องเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ ได้รับการยอมรับจากสมาชิกกลุ่มและเป็นผู้ที่ทราบถึงการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ได้แก่ (1) ประธานวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม จำนวน 9 คน (2) สมาชิกวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม จำนวน 9 คน (3) นักวิชาการเกษตรจังหวัดนครพนม จำนวน 2 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ใช้แบบสอบถามเพื่อวิจัยการบริหารจัดการ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดนครพนม โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 7 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการแบบตัวเลือก (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการกลุ่มและสมาชิก ด้านการบริหารจัดการการวางแผนการผลิตและการจัดทำแผนธุรกิจ ด้านการบริหารจัดการการผลิตและงานสนับสนุนการผลิต ด้านการบริหารจัดการการตลาดและลูกค้า ด้านการบริหารจัดการการบัญชีและการเงิน และ ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ใน 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านการสนับสนุนและส่งเสริมจากภาครัฐ ปัจจัยด้านแรงงาน ปัจจัยด้านการ

ปฏิสัมพันธ์กับภายนอก ปัจจัยความเข้มแข็งของชุมชน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท (Likert Scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 121) โดยวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient; α) (มาเรียม นิลพันธ์. 2553 : 183) ซึ่งการประเมินความเที่ยงสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.97 ซึ่งถือได้ว่าอยู่ในระดับดีมาก หมายถึง แบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจริงได้ ตอนที่ 4 แนวทางการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบแสดงความคิดเห็นปลายเปิด

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) โดยแบ่งการสัมภาษณ์เป็น 2 ส่วน คือ การสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยทั้ง 2 แบบใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในหัวข้อ แนวทางการบริหารจัดการ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการกลุ่มและสมาชิก ด้านการบริหารจัดการการวางแผนการผลิตและการจัดทำแผนธุรกิจ ด้านการบริหารจัดการการผลิตและงานสนับสนุนการผลิต ด้านการบริหารจัดการการตลาดและลูกค้า ด้านการบริหารจัดการการบัญชีและการเงิน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มเป้าหมาย ตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ข้างต้นและนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดสถิติที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ดังนี้ ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และร้อยละ (Percentage) เพื่อหาความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างวิสาหกิจชุมชน ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) และการแปลผลค่าเฉลี่ย ตอนที่ 3

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) (1) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ (Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) (2) สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's correlation Coefficient) เพื่อทดสอบตัวแปรอิสระที่จำแนกเป็น 2 กลุ่ม มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 เพื่ออธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regressions) เพื่อทดสอบตัวแปรอิสระที่จำแนกเป็น 2 กลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (2) สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ t-test Independent (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One way ANOVA (F-test) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Different) ตอนที่ 5 การวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ (Percentage)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research)

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 345 คน พบว่าเป็นเพศหญิง จำนวน 337 คน คิดเป็นร้อยละ 97.7 มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 53.6 มีสถานภาพสมรส จำนวน 319 คน คิดเป็นร้อยละ 92.5 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 335 คน คิดเป็นร้อยละ 97.1 มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 326 คน คิดเป็นร้อยละ 94.5 มีรายได้ต่อเดือน น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 57.7 ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก 10 ปีขึ้นไป จำนวน 266 คน คิดเป็นร้อยละ 77.1

1.2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.26$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.74-4.52 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการกลุ่มและสมาชิก มีการบริหารจัดการอยู่ใน

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการการวางแผนการผลิตและการจัดทำแผนธุรกิจ มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการการบัญชีและการเงิน มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) ตามลำดับ ดังนี้

1.2.1 ด้านการบริหารจัดการกลุ่มและสมาชิก โดยรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.39-4.59 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การสื่อสาร ทบทวนและติดตาม มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) รองลงมาคือ โครงสร้างและข้อมูลของกลุ่มมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความสามารถในการฝึกสอนการทำงาน มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.39$) ตามลำดับ

1.2.2 ด้านการบริหารจัดการการวางแผนการผลิตและการจัดทำแผนธุรกิจ โดยรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.38 -4.41 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดทำแผนธุรกิจ มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาคือ การจัดทำแผนการผลิต มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.38$) ตามลำดับ

1.2.3 ด้านการบริหารจัดการการผลิตและงานสนับสนุนการผลิต โดยรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.31$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.18-4.44 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เครื่องมืออุปกรณ์และสถานที่ผลิต มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$) รองลงมา คือ การบรรจุและจัดส่ง มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.31$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การผลิตสินค้า มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) ตามลำดับ

1.2.4 ด้านการบริหารจัดการการตลาดและลูกค้า โดยรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.36$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.35-4.36 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ตลาดและลูกค้า มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.36$) รองลงมา คือ การรับคำสั่งซื้อ มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$) ตามลำดับ

1.2.5 ด้านการบริหารจัดการการบัญชีและการเงิน โดยรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.22-4.54 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ต้นทุนและกำไร มีการบริหารจัดการ

อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) รองลงมา คือ รายรับ-รายจ่าย บันทึกรายรับ-รายจ่าย มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทรัพย์สินและหนี้สิน การบริหารจัดการอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.22$)

1.3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.37-4.65 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านความเข้มแข็งของชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.565$) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านแรงงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัจจัยด้านการสนับสนุนและส่งเสริมจากภาครัฐ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.37$) ตามลำดับ ดังนี้

1.3.1 ปัจจัยด้านการสนับสนุนและส่งเสริมจากภาครัฐ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.37$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.83-4.59 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ จังหวัดนครพนม สนับสนุนและส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชน เข้าร่วมอบรมกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้ง ภาครัฐและเอกชน ตลอดจนการไปศึกษาดูงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) รองลงมา คือ จังหวัดนครพนม ส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จังหวัดนครพนม สนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง เพียงพอและตรวจสอบได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) ตามลำดับ

1.3.2 ปัจจัยด้านแรงงาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.47-4.66 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ กลุ่มใช้แรงงานที่มีอยู่ภายในชุมชน ในการดำเนินงานต่าง ๆ ของกลุ่มอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$) รองลงมา คือ การใช้แรงงานที่มีอยู่ภายในชุมชน เป็นการเพิ่มทักษะและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ตัวบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การใช้แรงงานที่มีอยู่ภายในชุมชนช่วยแก้ปัญหาการเข้าไปขายแรงงานในเมืองในเขตเมืองหลวง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) ตามลำดับ

1.3.3 ปัจจัยด้านการปฏิสัมพันธ์กับภายนอก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.48$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.26-4.63 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ กลุ่มมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน และอื่น ๆ ในการสร้างความร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) รองลงมา คือ วิสาหกิจชุมชนอื่น ๆ ที่เป็นเครือข่ายได้มีการร่วมมือหรือส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มท่าน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ย

น้อยที่สุด คือ กลุ่มได้รับประโยชน์หรือผลกระทบจากการมีกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) ตามลำดับ

1.3.4 ปัจจัยด้านความเข้มแข็งของชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.51-4.76 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ประชาชนในชุมชนมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงถาวร มีสุขภาวะที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) รองลงมา คือ ประชาชนในชุมชนมีเงินออม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ประชาชนในชุมชน มีรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) ตามลำดับ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's correlation Coefficient) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง และมีความสัมพันธ์ทางบวก (r มีค่าอยู่ระหว่าง .266-.725) โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

ปัจจัยด้านการสนับสนุนและส่งเสริมจากภาครัฐ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ด้านแรงงานมากที่สุด (0.467)

ปัจจัยด้านแรงงาน มีความสัมพันธ์กับ ความสำเร็จของการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ด้านความเข้มแข็งมากที่สุด (0.725)

ปัจจัยด้านการปฏิสัมพันธ์กับภายนอก มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ด้านการปฏิสัมพันธ์กับภายนอกมากที่สุด (0.456)

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis) แบบกำหนดตัวแปรเข้าไปในสมการทั้งหมด (Enter Method) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 ตัวแปร เรียงลำดับจากตัวแปรที่มีผลต่อการผันแปรในตัวแปรตามในแบบคะแนนมาตรฐานมากที่สุดไปหาน้อย ดังนี้ ปัจจัยด้านการสนับสนุนและส่งเสริมจากภาครัฐ (X_1 Beta = .038) ปัจจัยด้านแรงงาน (X_2 Beta = .033) ปัจจัยด้านความเข้มแข็ง (X_4 Beta = -.010) ตามลำดับ

1.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก พบว่า

1.4.1 สมาชิกวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.4.2 สมาชิกวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.4.3 สมาชิกวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.4.4 สมาชิกวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.4.5 สมาชิกวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.4.6 สมาชิกวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.4.7 สมาชิกวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)

จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม จากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 20 คน ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารจัดการกลุ่มและสมาชิก

สมาชิกวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ส่วนมากมาจากคนในครอบครัวหรือมีบ้านในพื้นที่เดียวกัน กลุ่มควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ ระเบียบข้อบังคับ กฎเกณฑ์ หรือกติกาในการทำงานของกลุ่มเป็นลายลักษณ์อักษร มีการเปิดรับสมาชิกใหม่เข้ามา

ทำงานในกลุ่มมีการจัดให้สมาชิกหมุนเวียน เข้ารับการฝึกอบรม/ อบรม/ สัมมนาเป็นประจำ ผู้นำกลุ่มมีความเข้มแข็ง มีทักษะในการบริหารจัดการและมีความคิดสร้างสรรค์ มีความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ ขยัน อดทน ยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก เป็นตัวอย่างที่ดี เป็นที่เคารพและศรัทธาของสมาชิก มอบหมายงานที่เหมาะสมกับความถนัดของสมาชิก จัดประชุมเพื่อปรึกษาหารือภายในกลุ่ม โดยมีสมาชิกเข้าร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอ สมาชิกในกลุ่มมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และวัตถุประสงค์ของกลุ่ม มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม มีความสามัคคีกัน และพึงพอใจกับการอยู่รวมกลุ่ม ปัจจุบันจำนวนกลุ่มค่อนข้างคงที่ แต่มีจำนวนสมาชิกภายในกลุ่มมากขึ้น แม้ว่าบางกลุ่ม จะไม่ได้นั่งทอผ้าร่วมกัน ณ สถานที่ตั้งของกลุ่ม โดยอาจจะนำวัตถุดิบจากกลุ่มไปทอที่บ้านของแต่ละคน แต่ก็ยังสามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน และนำส่งผ้าที่ทอสำเร็จแล้วมายังกลุ่มได้ตรงตามระยะเวลาที่กำหนด

2.2 ด้านการบริหารจัดการการวางแผนการผลิตและการจัดทำแผนธุรกิจ

วิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม สามารถ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ (1) กลุ่มที่มีความเข้มแข็ง (2) กลุ่มที่มีความเข้มแข็งระดับกลาง และ (3) กลุ่มที่ขาดการบริหารจัดการ ซึ่งแนวทางการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม นั้น ควรมีการวางแผนการผลิตทั้งในระยะสั้น และระยะยาว วางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและกำลังการผลิตของกลุ่ม วางแผนการใช้วัตถุดิบในการผลิตสินค้าอย่างคุ้มค่ามากที่สุด กำหนดราคาสินค้า ที่จำหน่าย โดยคำนวณจากต้นทุนสินค้าอย่างเป็นระบบ สมาชิกช่วยกันดูแลรักษาเครื่องมืออุปกรณ์และสถานที่ผลิตให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมพร้อมใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง

2.3 ด้านการบริหารจัดการการผลิตและงานสนับสนุนการผลิต

วิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม นั้น มักจะมีข้อจำกัดคือ สมาชิกไม่ค่อยมีทักษะในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ทำให้ขาดโอกาสในการจำหน่ายสินค้าแบบสำเร็จรูป ซึ่งกลุ่มควรมีการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และกำลังการผลิตของกลุ่ม วางแผนสำรองไว้เสมอ แบ่งแผนงานและกำหนดผู้รับผิดชอบตามความสามารถ บันทึก รายงานวัตถุดิบ/ปัจจัยการผลิต รวมทั้งแหล่งที่มาทุกครั้งที่มีการสั่งซื้อ มีการระบายละเอียดผลิตภัณฑ์ไว้บนฉลาก ตรวจสอบคุณภาพสินค้าก่อนนำไปจำหน่ายให้ลูกค้า โดยกลุ่มมีความพยายามยกระดับคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ด้วยกรรมวิธีในการผลิต เพื่อผลิตสินค้าให้ได้ตรงกับความต้องการของตลาดมากขึ้น

2.4 ด้านการบริหารจัดการการตลาดและลูกค้า

วิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ควรศึกษาแนวโน้มความต้องการ ของลูกค้ากลุ่มเป้าหมายก่อนวางแผนการผลิต มีความสามารถในการหาตลาดได้ด้วยตนเอง บันทึกรายละเอียดคำสั่งซื้อของลูกค้าไว้อย่างชัดเจน ติดต่อประสานงานกับกลุ่มเครือข่าย

เรียนรู้และปรับตัว ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาด ประชาสัมพันธ์กลุ่มและสินค้าให้เป็นที่รู้จักเสมอ ให้ความสำคัญกับการตลาดออนไลน์ เรียนรู้และเพิ่มทักษะการตัดเย็บเสื้อผ้า เพื่อขยายโอกาสในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้มากขึ้น โดยภาครัฐ ควรจัดให้มีการฝึกอบรมการขายสินค้าผ่านทางช่องทางออนไลน์ และทำการประชาสัมพันธ์ หรือจัดกิจกรรมการสวมใส่ผ้าพื้นเมืองของจังหวัดนครพนม ให้จริงจังกว้างขึ้น

2.5 ด้านการบริหารจัดการการบัญชีและการเงิน

วิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ควรจัดทำรายงานผลประกอบการ สรุปผลกำไรขาดทุน ตามรอบระยะเวลาที่เหมาะสม และบันทึกไว้ในรูปแบบที่เหมาะสม จัดทำบัญชีรายงานสินค้าคงเหลือ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายอย่างสม่ำเสมอ จัดให้มีหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เข้ามาเป็นผู้ตรวจสอบบัญชี จัดเก็บเอกสารทางบัญชี อย่างครบถ้วน และสมาชิกสามารถตรวจสอบได้ มีความเป็นธรรมในการแบ่งปันผลกำไร รายงานข้อมูลการเงิน ให้สมาชิกได้รับทราบ ตามระยะเวลาที่เหมาะสม นำผลกำไรมาจัดสรรเป็นทุนสวัสดิการให้กับสมาชิก และภาครัฐควรจัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการจัดทำบัญชีให้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ที่มีความเข้มแข็งก่อน เพื่อเป็นการนำร่องในแต่ละอำเภอ ต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ 2 ประเด็น ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.37-4.65 ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านการสนับสนุนส่งเสริมจากภาครัฐ พบว่า มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม คือ จังหวัดนครพนม สนับสนุนและส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชน เข้าร่วมอบรมกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้ง ภาครัฐและเอกชน ตลอดจนการไปศึกษาดูงาน รองลงมา คือ จังหวัดนครพนม ส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จริกรณ มีศรี (2563) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มชาลี-วรรณ ชุมชนพัฒนา ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่ม ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในหลักการดำเนินงานของกลุ่ม ลักษณะของผู้นำกลุ่ม การบริหารงานกลุ่ม การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมกลุ่ม และการได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้นำชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด และ กันยารัตน์ เพ็งพอรู้ (2555) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตมินบุรีและเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน คือ อายุ และการสนับสนุนจากหน่วยงาน

ภาครัฐและภาคเอกชน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ปิยะดา พิศาลบุตร (2561) ที่ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรี ประกอบด้วย การเป็นประโยชน์ ต่อสมาชิกและสาธารณชน การบริหารวิสาหกิจชุมชน การจัดจำหน่ายสินค้าและบริการ การบริหารสมาชิก การดำเนินงานและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน และการสนับสนุนจากภาครัฐ

1.2 ปัจจัยด้านแรงงาน พบว่า มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม คือ กลุ่ม ใช้แรงงานที่มีอยู่ภายในชุมชน ในการดำเนินงานต่าง ๆ ของกลุ่ม รองลงมา คือ การใช้แรงงานที่มีอยู่ภายในชุมชน เป็นการเพิ่มทักษะและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ตัวบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชสรา คำมันและคณะ (2558) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอลานสักร จังหวัดอุทัยธานี พบว่า การใช้แรงงานในการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และ จินดารัตน์ ชูคง (2563) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยสู่ความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษากลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร พบว่า ความสำเร็จ ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาทะเลเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านการเงินหรือเงินทุน 2) ปัจจัยด้านการตลาด 3) ปัจจัยด้านการผลิต 4) ปัจจัยด้านบริหารและจัดการกลุ่ม 5) ปัจจัยด้านผู้นำ 6) ปัจจัยด้านแรงงาน เป็นการกระจายรายได้ให้กับคนในชุมชน 7) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิก 8) ปัจจัยเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับขององค์กร 9) ปฏิสัมพันธ์กับภายนอก

1.3 ปัจจัยด้านการปฏิสัมพันธ์กับภายนอก พบว่า มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม คือ กลุ่มมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน และอื่น ๆ ในการสร้างความร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รองลงมา คือ วิสาหกิจชุมชนอื่น ๆ ที่เป็นเครือข่าย ได้มีการร่วมมือหรือส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มท่าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรือนขวัญ อินทน์และคณะ (2560) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ประเภทการผลิตปัจจัยการผลิตในจังหวัดพิษณุโลกเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาอย่างยั่งยืน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนมาก ได้แก่ ด้านการเงินหรือเงินทุน ด้านระบบบัญชี ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับภายนอก ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านการผลิต ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

1.4 ปัจจัยด้านความเข้มแข็งของชุมชน พบว่า มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม คือ ประชาชนในชุมชนมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงถาวร มีสุขภาพที่ดี รองลงมา คือ ประชาชนในชุมชนมีเงินออม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิพร มหาอินทร์และคณะ (2554) ที่ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานและการส่งเสริมศักยภาพของวิสาหกิจชุมชน: กรณีศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าและเครื่องแต่งกาย จังหวัดปทุมธานี พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จ มีดังนี้ (1) นโยบายของรัฐ (2) ความร่วมมือของคนใน

องค์กร (3) ภาวะผู้นำของผู้ในกลุ่ม (4) ความเข้มแข็งของชุมชน ที่เกื้อกูลการขับเคลื่อนกลุ่ม ส่งผลให้เกิดการพัฒนาชุมชนและกลุ่ม เนื่องจากชุมชนและกลุ่มหนุนเกื้อกูลการทำงานร่วมกัน ทั้งนี้ผู้นำชุมชนต้องมีใจเสียสละ เห็นความสำคัญของการทำงาน

2. เปรียบเทียบการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน ได้แก่ (1) เพศ (2) อายุ (3) สถานภาพ (4) ระดับการศึกษา (5) อาชีพ (6) รายได้ต่อเดือน (7) ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก มีการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีเพศแตกต่างกัน มีการบริหารจัดการ ด้านการบริหารจัดการกลุ่มและสมาชิก ด้านการจัดการวางแผนการผลิตและการจัดทำแผนธุรกิจ ด้านการบริหารจัดการการผลิตและงานสนับสนุนการผลิต ด้านการบริหารจัดการการตลาดและลูกค้า ด้านการบริหารจัดการการบัญชีและการเงิน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมนึก วิโนทัย (2562) ที่ศึกษาเรื่อง ศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี พบว่า ศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี จำแนกตามเพศ รายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 เปรียบเทียบการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีอายุแตกต่างกัน มีการบริหารจัดการ ด้านการบริหารจัดการกลุ่มและสมาชิก ด้านการจัดการวางแผนการผลิตและการจัดทำแผนธุรกิจ ด้านการบริหารจัดการการผลิตและงานสนับสนุนการผลิต ด้านการบริหารจัดการการตลาดและลูกค้า ด้านการบริหารจัดการการบัญชีและการเงิน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมนึก วิโนทัย (2562) ที่ศึกษาเรื่อง ศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี พบว่า ศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 เปรียบเทียบการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีการบริหารจัดการ ด้านการบริหารจัดการกลุ่มและสมาชิก ด้านการจัดการวางแผนการผลิตและการจัดทำแผนธุรกิจ ด้านการบริหารจัดการการตลาดและลูกค้า ด้านการบริหารจัดการการบัญชีและการเงิน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พชรนันท์ จุมพลพิทักษ์ (2555) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การทำงานของพนักงานประจำ สำนักงานโรงงานประกอบแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์ แห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี พบว่า พนักงานที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานด้านการไม่ลาออกจากงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยพนักงานที่มีสถานภาพสมรส/อยู่ด้วยกัน มีพฤติกรรมการทำงานด้านการไม่ลาออกจากงานมากกว่าพนักงานที่มีสถานภาพโสด เนื่องจากผู้ที่สมรสแล้วต้องการความมั่นคงและความเป็นอยู่ที่ดี

ขึ้นของครอบครัว จึงมีผลทำให้พนักงานที่มีสถานะภาพสมรสมีความรับผิดชอบและเห็นคุณค่าของงานสูงกว่าพนักงานที่มีสถานภาพโสด

2.4 เปรียบเทียบการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการบริหารจัดการ ด้านการบริหารจัดการกลุ่มและสมาชิก แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กันยารัตน์ เพ็งพอรู้ (2555) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตมีนบุรีและเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ นุชสรุ คำมัน (2558) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี พบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนโดยรวม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

2.5 เปรียบเทียบการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการบริหารจัดการ ด้านการบริหารจัดการการบัญชีและการเงิน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขนิษฐา ชัยปิลและคณะ (2563 : 168) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในเขตอำเภอนาทม จังหวัดนครพนม พบว่า เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะ ส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และตำบลที่อาศัยอยู่ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในเขตอำเภอนาทม จังหวัดนครพนม ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า คุณลักษณะส่วนบุคคล (Personal Factors) ย่อมส่งผลต่อการตัดสินใจทัศนคติความคิดเห็นที่แตกต่างกัน รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในเขตอำเภอนาทม จังหวัดนครพนม ย่อมแตกต่างกันตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

2.6 เปรียบเทียบการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีการบริหารจัดการ ด้านการบริหารจัดการการผลิตและงานสนับสนุนการผลิต ด้านการบริหารจัดการการตลาดและลูกค้า ด้านการบริหารจัดการการบัญชีและการเงิน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการบริหารจัดการกลุ่มและสมาชิก ด้านการจัดการวางแผนการผลิตและการจัดทำแผนธุรกิจ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมนึก วิโนทัย (2562) ที่ศึกษาเรื่อง ศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี พบว่า ศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี จำแนกตามรายได้/ปี โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ นุชสรุ คำมัน (2558) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน คือ รายได้

2.7 เปรียบเทียบการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกแตกต่างกัน มีการบริหารจัดการ ด้านการบริหารจัดการกลุ่มและสมาชิก ด้านการจัดการการวางแผนการผลิตและการจัดทำแผนธุรกิจ ด้านการบริหารจัดการการผลิตและงานสนับสนุนการผลิต ด้านการบริหารจัดการการตลาดและลูกค้า ด้านการบริหารจัดการการบัญชีและการเงิน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กันยารัตน์ เพ็งพอรู้ (2555) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตมีนบุรีและเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร พบว่า ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากระยะเวลาการเป็นสมาชิกที่มากขึ้น ย่อมทำให้มีประสบการณ์มากขึ้น สามารถบริหารจัดการกลุ่มได้ดีขึ้น ส่งผลให้กลุ่มประสบความสำเร็จที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

งานวิจัยนี้ ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม ที่สำคัญคือ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการวางแผนเพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้มีขีดความสามารถเพิ่มขึ้น เป็นแนวทางแก่ภาครัฐในการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยควรให้ความสำคัญกับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารจัดการกลุ่มและสมาชิก กลุ่มควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ ระเบียบข้อบังคับ กฎเกณฑ์ หรือกติกาในการทำงานของกลุ่มเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งควรมีการแบ่งโครงสร้างและหน้าที่การทำงานของสมาชิกไว้อย่างชัดเจนและเหมาะสม โดยที่ผู้นำกลุ่มควรมีภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง สามารถเสริมสร้างความสามัคคีภายในกลุ่มและพร้อมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่ม ซึ่งการร่วมกันทำงานในกลุ่มนั้น ต้องสามารถสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกกลุ่มได้จริง ทั้งนี้กลุ่มควรมีการจัดประชุมสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ ตามความเหมาะสมและความจำเป็น และควรมีการประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มและสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ และจัดให้มีการเปิดรับสมัครสมาชิกใหม่ เพื่อให้คนรุ่นใหม่ที่มีความสามารถหรือมีความสนใจ สามารถเข้าร่วมทำงานในกลุ่ม เพื่อเป็นการสืบทอดและส่งต่อภูมิปัญญาการทอผ้าพื้นเมืองต่อไป

1.2 ด้านการบริหารจัดการการวางแผนการผลิตและการจัดทำแผนธุรกิจ กลุ่มควรมีการวางแผนการทำงานด้านการผลิตว่าจะผลิตอะไร ผลิตเท่าไร ทำได้หรือไม่ ใครเป็นผู้ผลิต ผลิตเมื่อไหร่ ใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการผลิตอย่างไร เพื่อให้สามารถผลิตสินค้าได้อย่างรวดเร็วและสามารถจัดส่งสินค้าที่สำเร็จแล้วให้ลูกค้าได้ตรงตามระยะเวลาที่กำหนด และกลุ่มควรมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ พร้อมทั้งมีกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้กันภายในกลุ่มอยู่เสมอ

1.3 ด้านการบริหารจัดการการผลิตและงานสนับสนุนการผลิต เมื่อมีคำสั่งซื้อจากลูกค้า ผู้นำกลุ่มต้องมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของสมาชิก เพื่อให้ได้งานที่มีความ

สวยงามและรวดเร็ว ซึ่งกลุ่มต้องมีการควบคุมการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานพร้อมทั้งพัฒนาคุณภาพสินค้าให้ดียิ่งขึ้นไป นอกจากนี้ เพื่อเป็นการลดต้นทุนทางการผลิตและรักษาสิ่งแวดล้อม กลุ่มควรใช้วัสดุที่มี ในท้องถิ่นเป็นวัตถุดิบในการสร้างผลิตภัณฑ์ และสามารถนำวัสดุที่เหลือจากการทอหรือตัดเย็บ มาทำแปรรูปหรือประดิษฐ์เป็นผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เพื่อเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่ง และกลุ่มควรส่งเสริมให้สมาชิกมีการติดต่อประสานงานกับกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน กลุ่มอื่น ๆ อยู่เสมอ เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ พร้อมทั้งช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องการผลิต

1.4 ด้านการบริหารจัดการการตลาดและลูกค้า กลุ่มควรมีการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มให้เป็นที่รู้จัก เพื่อเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือและบอกเล่าเรื่องราวของผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ซึ่งการประชาสัมพันธ์แบบปากต่อปาก ยังคงเป็นการประชาสัมพันธ์ ที่มีประสิทธิภาพและสร้างฐานลูกค้าใหม่ได้เสมอ นอกจากนี้กลุ่มควรมีการศึกษาแนวโน้มความต้องการของลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย เพื่อเพิ่มโอกาสทางการตลาด ต้องสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผลิตภัณฑ์และแหล่งผลิต เพื่อให้ลูกค้าตัดสินใจซื้อ ได้ง่ายมากขึ้น และกลุ่มควรเปิดรับคนรุ่นใหม่ เข้ามาช่วยงานในด้านการตลาดของกลุ่ม และเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ่านระบบออนไลน์ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าและสร้างยอดขายที่เพิ่มมากขึ้น

1.5 ด้านการบริหารจัดการการบัญชีและการเงิน กลุ่มควรมีการจัดทำรายงานทางการเงินไว้อย่างอย่างชัดเจนและถูกต้องเหมาะสม โดยให้ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถด้านการเงินหรือบัญชี เป็นผู้ดูแลการจัดทำบัญชีของกลุ่ม เพื่อความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล โดยจัดให้มีการประชุมรายงานผล เพื่อชี้แจงการดำเนินงานและผลประกอบของกลุ่ม อย่างสม่ำเสมอ ตามความเหมาะสม และการแบ่งผลกำไรของกลุ่ม ต้องมีความยุติธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1 ควรมีการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองของจังหวัดอื่น ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ในกลุ่มอาชีพที่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง (References)

- กันยารัตน์ เฟื่องพอรู้. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตเมืองบุรีรัมย์และเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชนิจฐา ชัยบิลและคณะ. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในเขตอำเภอนาทม จังหวัดนครพนม. วารสารบัณฑิตศึกษา. 17(79), 168.

- จิรภรณ์ มีศรี. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มชาลี-วรรณ ชุมชนพัฒนา ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ. เอกสารวิชาการ ฉบับที่ 1/2563. ณะเชิงเทรา: สำนักงานประมงจังหวัดฉะเชิงเทรา.
- จินดารัตน์ ชูคง. (2563). ปัจจัยสู่ความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษากลุ่มเกษตรกรทำสวน เขาทะลุ ตำบลเขาทะลุ อำเภอสวี จังหวัดชุมพร. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐศาสตร์ มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิรพร มหาอินทร์และคณะ. (2554). การดำเนินงานและการส่งเสริมศักยภาพของวิสาหกิจชุมชน: กรณีศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าและเครื่องแต่งกาย จังหวัดปทุมธานี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- นุชสรุ คำมันและคณะ. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี. วารสารการวิจัยกาสะลองคำ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. 9(2), 131.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปิยะดา พิตาบุตร. (2561). กลยุทธ์การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรี. วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม. 8(1), 106-107.
- พัชรนันท์ จุมพลพิทักษ์และณัฏฐ์ กุลิสร์. (2555). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงาน ของพนักงานประจำ สำนักงานโรงงานประกอบแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์ แห่งหนึ่งในจังหวัด ปทุมธานี. วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ. 3(1), 72.
- มาเรียม นิลพันธ์. (2553). วิธีวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เรือนขวัญ อินทนนและคณะ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ประเภท การผลิตปัจจัยการผลิตในจังหวัดพิษณุโลกเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาอย่างยั่งยืน. รายงานการวิจัย. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิภาวี ฤกษ์ณะภูติ. (2556). การจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน: การเรียนรู้จากกลุ่มอาชีพทอผ้าไหม และทอผ้าฝ้ายในจังหวัดขอนแก่น, "มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์. 30(1), 166 – 167.
- สมนึก วิโนทัย. (2562). ศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอบางท้อ จังหวัด ราชบุรี. วารสารเกษมบัณฑิต. 20(1), 55.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดนครพนม. (2565). ตรวจสอบชื่อวิสาหกิจชุมชน/เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน. สืบค้น 21 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <https://smce.doae.go.th/index.php>.
- อัจฉิมา ศุภจริยวัตร. (2565). แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อการส่งออก กรณีศึกษา กลุ่ม ผ้าไหมทอมือบ้านสุขสำราญ จังหวัดสระแก้ว. วารสารศิลปศาสตร์และอุตสาหกรรมบริการ. 5(1), 430 - 431
- Creative Karm. (2559). ผู้ประกอบการ. สืบค้น 2 กุมภาพันธ์ 2566, จาก <https://home.kku.ac.th/creativekarm/operator/op01.html>.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd Ed). New York: Harper and Row Publications.